

Українська
мова

Ukrainian
language

ISSN: 2411-6181 (on-line); ISSN: 2311-9896 (print)
Current issues of social studies and history of medicine. Joint
Ukrainian-Romanian scientific journal, 2017, №:1(13), P. 21-25
UDK 81-119 : 81'276.6
DOI 10.24061/2411-6181.1.2017.4

ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТ ФАХОВОЇ МОВИ ЮРИСПРУДЕНЦІЇ

Оксана НОВОСТАВСЬКА,

Львівський інститут економіки і туризму,

Львів (Україна)

poi73@i.ua

PRAGMATIC ASPECT OF PROFESSIONAL LANGUAGE OF JURISPRUDENCE

Oksana NOVOSTAVSKA,

Lviv Institute of Economics and Tourism,

Lviv (Ukraine)

Researcher ID A-9815-2017

Новоставская О.И. Прагматический аспект профессионального языка юриспруденции. Исследовано важность прагматического аспекта в понимании профессионального языка юриспруденции как части современного украинского языка. Освещено роль значения семиотического понимания, когнитивно-языкового и ритуально-культурного подходов в раскрытии логико-семантического ракурса актуальной украинской юридической терминосистемы. Приведены примеры новых лексем в законодательных актах и энциклопедической научной литературе, функционирование которых требует профессионального анализа юристов и лингвистов.

Ключевые слова: лингвистическая прагматика, профессиональный язык юриспруденции, право, термин, лексика.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими завданнями. Однією з магістральних проблем лінгвістики є прагматика в мові, яка покликана дати відповіді на питання про ставлення мовця до поза-мовної дійсності та, навпаки, впливу «омовленої» дійсності на людину як носія мови. Лінгвістична прагматика зосереджує свою основну увагу на конкретному мовцеві, мовленнєва діяльність якого реалізується в комунікативному прагматичному просторі. Прагматичний підхід досліджує особливості формування понятійного апарату відповідної фахової галузі, що уможливорює створення спільної мови й кодової системи комунікативного процесу; вивчає умови формування і функціонування відповідних внутрішніх форм, змістів, конотацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання проблеми. Фахову мову юриспруденції досліджували передусім крізь інструментарій компаративного методу (на матеріалі різних мов) Е. Дерді, Д. Касяненко, Н. Курах, А. Ляшук, О. Шаблій. Однак прагматичний аспект фахової мови юриспруденції у загальному контексті лінгвістичної прагматики й лінгвокультурології не був об'єктом окремого наукового аналізу. У розкритті теорії професійної мови у світлі загальної теорії мовознавства опиралися на праці Ю. Апресьяна, К. Авербуха, А. Вежбіцкої, Н. Гвішіані, В. фон Гумбольдта, З. Комарової, А. Корнеєвої, О. Реформатського, М. Соболевої, Т. Черніговської, Н. Шведової. Для розкриття сутності права окремого феномену суспільної свідомості та його мови зверталися до праць В. Мадіссона, О. Кравчука та В. Нерсисянца.

Мета статті – дослідити прагматичний аспект фахової мови юриспруденції, зокрема навести приклади активних мовних процесів у юридичній професійній термінології, розкривши на конкретних прикладах запозичених неологізмів, що інколи вимагають ретельного корегування їхнього семантичного пояснення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розуміння прагматики фахової мови юриспруденції важливе не тільки з точки зору суто лінгвістичного дослідження одного з пластів професійної лінгвокультурної спільноти, але й для максимально правильного вираження та розуміння суті правових відносин, адже «право – це можливість вибору на шляху, що веде до досягнення мети, задоволення інтересу. Правове регулювання виступає найважливішим різновидом соціально-нормативного. Соціальні норми (в тому числі юридичні) містять зафіксовані відповідним чином принципи, правила поведінки, яким люди можуть і повинні слідувати в своєму спілкуванні в інтересах досягнення бажаної мети. В них зовнішні умови і детермінанти людської практики модифікуються в сукупність тих чи інших процедур використання суб'єктивних прав і свобод. Тим самим юридичний норматив бере участь у складному діалектичному процесі узгодження цього домагання з претензіями інших індивідів і соціальних груп»¹.

Сформувавшись у другій половині ХХ ст. в дискурсі комунікативно-функціонального мовознавства, лінгвістична прагматика (прагматична лінгвістика) передусім розуміється як «вивчення відносин між мовними одиницями та умовами їх використання у визначеному комунікативно-прагматичному просторі, в якому взаємодіють той, хто говорить/той, хто пише, слухач/читач і для характеристики якого важливі конкретні вказівки на місце та час їхньої мовленнєвої взаємодії, пов'язані з актом спілкування цілі й очікування»².

У представлений статті не будемо розкривати проблему статусу лінгвістичної прагматики (скажімо, Т. Дейк і Д. Лакофф вважають, що вона є особливим рівнем структури мови), але звернемося до франкомовної школи, в якій виходять із того, що прагматика, як і семантика, займається значенням: «утверджується концепція висловлювання як процесу в «житті дискурсу», і

¹ Madisson V.V. Osnovy filosofii pryvatnoho prava [Principles of the philosophy of private law], K.: Shkola, 2004, P. 59.

² Ryzhova L.P. Franstuzskaia pragmatika [French pragmatics], M.: KomKniga, 2007, P. 6.

прагматика постає як своєрідна стратегія пізнання та представляє собою швидше точку зору, епістемологічний характер якої специфічний, ніж певний розділ досліджуваної реальності. Утверджується позиція, згідно якої вивчається значення не всіх можливих мовних форм, а лише тих, значення яких визначається тільки через їхнє використання»³.

У розумінні прагматики фахової мови юриспруденції важливий окремий аспект дослідження французької лінгвістики – пояснення механізмів ритуалізації мови, що були продовженням вчення Е. Дюркгейма про загальну ритуальність людської поведінки. У контексті лінгвістичної прагматики «ритуальні мовленнєві акти вивчаються як об'єкти багатофакторного прагматичного аналізу, коли опис цих фактів виявляється можливим тільки при взаємодії лінгвістики, соціології та психології»⁴, що уможлиблює пояснення механізмів функціонування ритуальних мовленнєвих актів, де «відбувається кристалізація норм соціальної та символічної взаємодії або правил, які структурують соціальну взаємодію й мовні обміни. Ритуальні елементи мовленнєвої діяльності регулюють спілкування, символізуючи соціальні відносини, що підлягають реалізації в процесі взаємодії, вони виступають в якості проявів у мовленні соціального символізму. Специфіка ритуалу як комунікативного і регулятивного механізму фокусується в його символічності. Ритуальні за природою фрагменти мовленнєвої діяльності семіотично осмислюються як символи, вторинні знаки, що мають «свою» семантику і прагматику»⁵. Отож, французька прагматика вважає, що слід нерозривно досліджувати прагматику мови з її семіотичним планом.

Популярна у філософії мови феноменологічна концепція Е. Кассіра опирається на вчення І. Канта, згідно якого людина пізнає не предмети, а предметно, «пізнання має справу не стільки з даним, скільки з заданим, а поняття про предмет виникає в ході досвіду з освоєння дійсності. Засобом, що допомагає пояснити, як формуються різноманітні предметні сфери, стає символ»⁶.

На думку Е. Кассіра, в основі мовленнєвої здатності людини – рефлексія, яку він визначає як «здатність виділяти з усього нерозчленованого потоку чуттєвих феноменів певні стійкі елементи, щоб, ізолювавши їх, зосередити на них увагу»⁷. Саме завдяки рефлексії людина здатна абстрактно чи понятійно мислити, не прив'язуючись до конкретної ситуації, до конкретних чуттєвих уявлень. Це увиразнюється докладно в мові, зокрема на трьох її стадіях т. зв.

«внутрішнього самозвільнення»: мімічного, аналогічного й символічного вираження.

Оскільки рефлексія – важливий спосіб осягнення реальності, зокрема в площині юриспруденції, та її експлікації в мові, то відзначимо, що у феноменології споглядання містить у собі, послуговуючись порівнянням, аскетичний момент «очищення розуму», що передує переходу людини, що рефлексує, в стан пасивності чи, вірніше, – рецептивності. Отож, «феноменологічна рефлексія, яка розщеплює Я феноменолога на конститууюче світ Я та феноменологічного спостерігача, який не бере участі в процесі конститування, призупиняє природну установку, що полягає в постійному виявленні та осягненні речей світу. У певному сенсі роль рефлексії полягає в тому, щоб призупинити зайве захоплення світом, яке властиве природній установці свідомості <...> Саме завдяки цьому аскетичному зміщенню уваги зі світу й участі в світі на самого себе як того, хто сприймає, розуміє та змінює світ, феноменологічний рефлексуючий розгляд здатний схопити не тільки абсолютну даність переживань, але й трансцендуючу його ноєматичну даність предметності»⁹.

На нашу думку, такою «розщепленою» свідомістю у формуванні лінгвоментальної мовної картини світу, зокрема її окремих сегментів, до яких належить і фахова мова юриспруденції.

У загальній системі мови в цілому фахова мова володіє особливими понятійними й мовними характеристиками, що використовуються під час спілкування на відповідну спеціальну тематику¹⁰. Однією з її основних специфічних рис є наявність спеціальної лексики – термінів. Звісно, для фахівців певної галузі питанням професіоналізму є повноцінне володіння фаховою комунікацією, зокрема одиницями спеціальної лексики, адже «отримані наукові результати не можуть стати набутком людства до того часу, поки рух думки не досягне такого рівня абстракції, на якому можливе з'єднання щойно створеного поняття з певним символом чи знаком» – терміном¹¹. У сучасному мовознавстві поруч із численними поняттями когнітології (концепт, концептуалізація, категорія, категоризація, фрейм, прототип та ін.) «термінологія розглядається як результат когнітивної діяльності людини, як концептуальна інформація, яка вже стала продуктом людського опрацювання та структурування знань»¹². За визначенням О.О. Реформатського, «термінологія як сукупність слів – слуга двох господарів: системи лексики та системи наукових понять»¹³.

³ Ibid., P. 13-14.

⁴ Ibid., P. 80.

⁵ Ibid., P. 80.

⁶ Soboleva M.E. *Filosofia kak «kritika iazyka» v Germanii* [Philosophy as a "critique of language" in Germany]. SpB.: Izd-vo S.-Peterb. Un-ta, 2005, P. 119.

⁷ Ibid., P. 129.

⁸ Ibid., P. 129.

⁹ Iampol'skaia A.V. *Fenomenologia v Germanii i Frantsii: problemy metoda* [Phenomenology in Germany and France: the problem of the method]. M.: RGGU, 2013, P. 33-34.

¹⁰ Komarova Z.I. *O sushchnosti termina* [About essence of the term]. Termin i slovo, Gor'kii: Izd-vo GGU, 1979, P. 12.

¹¹ Gvishiani N.B. *Iazyk nauchnogo obshchennia. Voprosy metodologii* [The language of scientific communication. Methodological issues], M.: Izd-vo LKI, 2008, P. 3.

¹² Komarova Z.I., Dediukhina A.S. «Kategorija kak format znaniia v kognitivnoi lingvistike, kognitivnom terminovedenii i filosofii nauki: istoria i sovremennost'» [Category as a format of knowledge in cognitive linguistics, cognitive terminology and philosophy of science: history and present], *Terminolohichniy visnyk*, 2011, № 1, P. 40.

¹³ Reformatskii A.A. *Termin kak chlen leksicheskoi sistemy iazyka. Problemy strukturnoi lingvistiki* [The term as a member of the lexical system of language. The problems of structural linguistics]. M., 1968, P. 122.

Фахова мова юриспруденції також володіє арсеналом спеціалізованих термінів, котрими послуговуються у відповідній лінгвоспільноті.

Відзначаються такі основні тенденції розвитку фахових мов:

- 1) інтеграція;
- 2) диференціація;
- 3) інтернаціоналізація;
- 4) уніфікація;
- 5) економія¹⁴.

Фахові мови наділені такими основними рисами:

«1. Тенденція до інтернаціоналізації, що проявляється у використанні інтернаціональних терміноелементів під час термінотворення чи запозиченні готових термінів з мов-лідерів, до яких належить, зокрема, англійська;

2. Поліструктурність і поліфункціональність. Як функціональний різновид літературної мови фахова мова виконує найбільш суттєві мовні функції: епістемічну – відображення дійсності та зберігання знань; когнітивну – отримання нових знань та комунікативну – передача спеціальної інформації тощо.

3. Використання невербальних знаків (схем, малюнків, формул) та ін.»¹⁵.

Погоджуємося із дефініцією Наталії Курах: «Фахову мову юриспруденції ми визначаємо як сукупність мовних засобів, які слугують для оптимального розуміння між фахівцями правової сфери і характеризуються специфічною фаховою лексикою та спеціальними нормами щодо вибору, вживання та частоти використання лексичних, граматичних та синтаксичних засобів загальноживаної мови»¹⁶.

У теорії мовознавства існує поняття «активних процесів», яке запровадила Наталія Шведова (на прикладі синтаксису)¹⁷. Проте «поняття активні процеси не є суто лінгвістичним, воно може використовуватися до багатьох інтенсивних, чітко виражених динамічних явищ, що відбуваються як на мовному, так і на позамовному (концептуально-понятійному (ментальному) та екстралінгвістичному) рівнях. З точки зору лінгвістики, під активними процесами слід розуміти чітко виражені на короткому часовому відрізку (від декількох до півтори-двох десятків років) різномірні й різноякісні динамічні мовні явища, послідовний розвиток яких нерідко призводить до змін мовної норми. Активні процеси – найбільш яскрава, найбільш виразна форма змін, що відбуваються в мові <...> Найбільш «вразливою» до такого роду впливів, найбільш рухливою і проникною виявляється лексична система мови. Тому саме лексична система є сферою найбільш яскравого прояву активних процесів, а відповідно, і сферою найбільш значних змін»¹⁸.

Наведемо приклади окремих неологізмів у сфері юриспруденції, які стали активно впроваджуватися в юридичну площину протягом останніх років: емісія, інжиніринг, іпотека, концесія, лізинг, опціон, суперфіцій, форвард, франшиза, ф'ючерсна угода тощо.

Стаття 395 ЦКУ у переліку речових прав на чуже майно, зокрема, визначає такі, що належать до нових лексем у фаховій мові юриспруденції: право користування (сервітут); право користування земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис); право забудови земельної ділянки (суперфіцій)¹⁹.

Для прикладу визначимо прагматику поняття сервітут на основі особливостей римського права, що лексично оформлювалося в латинській мові: «(лат. *servitus* (*servitutis*) – рабство, підлеглисть, повинність] – право обмеженого користування чужою річчю, тобто такою, що належить на праві власності іншій особі (лат. *jura in re aliena* – законні права на річ, що належить іншому). Правовий інститут сервітут виник у Давньому Римі в період громадського володіння землею. За загальним правилом сервітут встановлювалися на користування чужою земельною ділянкою – право проходу чи проїзду цією ділянкою, право випасу худоби чи косіння сіна на ній тощо. Власник ділянки не міг чинити перешкоди суб'єктові сервітутного права у користуванні сервітутом. З розвитком товарного виробництва право користування чужою земельною ділянкою було поширено на інші речі, які належали іншим особам, – особисті сервітути. Ці сервітути встановлювалися на користь конкретної особи, належали тільки їй, не могли переходити в спадщину і відчужуватися іншими особам. Особисті сервітути відрізнялися від земельних об'єктом, суб'єктом і строками, встановлювалися конкретній особі довічно або на час існування юридичної особи. Найпоширенішими особистими сервітутами були: узурфрукт (*ususfructus*), узус (*usus*) і право користування чужим житлом, тваринами або рабами (*habitatio*). Узурфрукт – речове право певної особи користуватися і вилучати прибутки з чужої неспоживчої речі без зміни її субстанції. Узус – право користуватися чужою річчю без вилучення плодів від неї. Право користуватися чужим житлом, тваринами або рабами належало конкретній особі персонально і не підлягало відчуженню. Воно могло бути довічним або на певний строк»²⁰. Як бачимо, це поняття закріплено в сучасній українській термінології юриспруденції. Окреслення етимологічного денотату юридичного поняття увиразнює розуміння в комунікативному процесі суті явища, відображеного в законодавстві України.

Зрозуміло, що запровадження нових термінів – живий практично-мовний процес, який вимагає відповідно-

¹⁴ Averbukh K. Ia. *Obshchaia teoria termina* [The general theory of the term], Ivanovo: Izd-vo gos. un-ta, 2004, P. 23-32.

¹⁵ Kurakh N.P. "Syntaksychni osoblyvosti nimest'kykh i ukraïns'kykh zakonodavchykh aktiv" [Syntactic features of German and Ukrainian legislative acts], *Naukovyi visnyk Volyns'koho natsional'noho universytetu imeni Lesi Ukrainky*, № 7, Luts'k, 2010, P. 22.

¹⁶ Kurakh N.P. *Nimets'ka ta ukraïns'ka fakhovi movy iurysprudenstii u zistavlenni (na materialy suchasnykh tekstiv kryminal'noho ta simeinoho prava)*. Dysertatsiia na zdobuttia nauk. stup. kand. filol. n. za spetsial'nisti 10.02.17 – porivnial'no-istorychne i typolohichne movoznavstvo. Rukopys [German and Ukrainian professional language of law in the comparison (based on texts of modern criminal and family law), Dissertation for the Candidate Degree in Philology (PhD) in specialty 10.02.17, Comparative-historical and typological linguistics. Manuscript], K., 2016, P. 27.

¹⁷ Shvedova N.Iu. *Aktivnye protsessy v sovremennom russkom syntaksise (slovosochetanie)* [Active processes in the modern Russian syntax (phrase)], M.: Prosveshchenie, 1966.

¹⁸ Korneeva A.Iu. "Aktivnye protsessy v russkoi ekonomicheskoi terminologii poslednykh desiatiletii" [Active processes in the Russian economic terminology of the last decades], *Vestnik PUDN, seria "Voprosy obrazovaniia: iazyki i spetsyial'nost"*, 2008, № 5, P. 54.

¹⁹ Tsyvil'nyi kodeks Ukrainy [Civil Code of Ukraine], URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page>

²⁰ Iurydychna entsyklopedia [Legal encyclopedia], URL: <http://leksika.com.ua/>

го узгодження та шліфування семантики. Відповідно, у фаховій лінгвостільності юриспруденції немає однозначного погодження із використанням закріплених у законодавстві термінів, що природно в тому аспекті, що оновлення спеціалізованої терміносистеми є динамічним процесом, який потребує коригування й усталення. Наведемо один із прикладів, коли юрист-науковець О. Кравчук не погоджується із використанням одного з термінів, зважаючи на невідповідність лексичного значення прагматиці його використання: «Зазначимо, що легальне застосування терміну „некомерційне підприємство”, на нашу думку, є необґрунтованим, адже лексичне тлумачення поняття „підприємство”, що засновується на традиційному правовому розумінні, в тому числі і такому, що впливає із законодавства, яке діяло раніше (зокрема закони України „Про підприємництво”, „Про підприємства в Україні” <...>, дає можливість пов’язати цей термін із поняттям „підприємництво”, тобто діяльність що має на меті отримання прибутку, саме тому, на нашу думку, некомерційним підприємство бути не може». У цитованому міркуванні наведено т. зв. «ключове слово» «підприємництво», котре дозволяє пояснити логіку формування термінологічного словосполучення. За А. Вежицькою, такі «ключові слова» є наче кінець у заплутаному клубку шерсті, потягнувши за який «можливо, зуміємо розплутати цілий переплутаний «клубок» настанов, цінностей і сподівань не тільки в словах, але й у поширених сполученнях, у стійких виразах, в граматичних конструкціях тощо»²². У фаховій мові юриспруденції «розплутування» таких смислових вузлів важливе й необхідне у прагненні до ідеальної парадигми права як формальної рівності – «рівності вільних та рівності у свободі, загального масштабу та рівної міри свободи індивідів». Адже «право говорить та діє мовою і засобами такої рівності й завдяки цьому виступає як всезагальна і необхідна форма буття, вираження і здійснення свободи в спільному житті людей. У цьому значенні можна сказати, що право – математика свободи»²³.

Схожі дискусії покликані вдосконалити терміносистему й забезпечити уникнення зайвих емотивних неузгоджень у лексичному значенні відповідних понять, що закріплені в законодавчих текстах. Психолінгвістика вважає, що «емоційний тон» детермінує зміни значення слова, оскільки воно постає не тільки засобом розуміння, але й способом вираження афекту²⁴. Слід розуміти, що фахова лексика юриспруденції наділена подвійною конотацією, що виражається в інактуальному (мовному, системному) й актуальному (життєвому, практично діяльному) значеннях. У другому із перелічених ракурсів контекстуальне тло чітко виражає прагматичний характер юридичної термінології, навіть його «знаковість», яка збагачується новими конотаціями, акумулюючи інтенції мовця-суб’єкта та слухача-об’єкта, стилістичний

клімат епохи і багато різноманітних адгерентно-асоціативних та інгерентно-асоціативних утворень²⁵. Відомо, що імплікативний компонент не відображається в лексикографічній стандартизації, а представляє собою смисли, що верифікуються шляхом семантичного аналізу. Отож, мовне значення не будучи прямим відображенням дійсності (в гносеологічному ракурсі) слугує інструментом презентації процесу відображення навколишнього світу в свідомості людини²⁶. Індивідуальні смисли і творців терміносистеми, і реципієнтів в актуалізованій лінгвостільності виражаються в юридичній картині світу як важливому сегменті загального образу світу. Про цей прагматичний аспект звернув міркував, зокрема, В. фон Гумбольдт: «Люди розуміють одне одного не тому, що передають співрозмовнику знаки предметів, і навіть не тому, що взаємно налаштовують один одного на точне і повне відтворення ідентичного поняття, а тому, що взаємно торкають один в одного один і той же ланцюг чуттєвих уявлень і початків внутрішніх понять, торкаються до тих самих клавів інструмента свого духу, завдяки чому в кожного спалахують у свідомості відповідні, проте не тотожні смисли»²⁷.

Звертаємо увагу на важливість гносеологічного верифікування прагматичного контексту функціонування й внутрішньоформного ядра лексеми, адже когнітивістика вважає, що «мова – найкращий засіб для боротьби з хаосом, який атакує нас кожен секунду. Нам постійно постачається величезна кількість сенсорних стимулів. Тільки мозок дає нам можливість за допомогою мови розкласти їх та об’єктивувати особистий досвід, що і є необхідною умовою функціонування соціуму»²⁸.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Вивчення актуального стану фахової мови юриспруденції як одного з найвиразніших та динамічних сегментів професійної мови зумовлює потребу звертання до її прагматичного виміру, який уможливує досягнення повноти розуміння складних процесів запозичення неологізмів іншомовного походження, впровадження їх у законодавчий корпус та дискурс функціонування в правовідносинах України. Як бачимо, лексична система юриспруденції є активною, динамічною протягом останніх років, тому важливим є логіко-семантичне, когнітивне, лінгвокультурне її усталення й нормування з врахуванням прагматичного аспекту задля забезпечення функціонування сучасних правових відносин в Україні.

Серед перспективних векторів дослідження фахової мови юриспруденції бачимо такі: аналіз етимології окремих нових лексем, розгляд внутрішньоформної прогресії правової терміносистеми, простеження фразеологічних утворень на основі класичної латини й сучасних європейських мов, зіставлення із термінами й поняттями в фахових мовах юриспруденції інших мов, висвітлення лінгвокогнітивних функціональних особливостей лексики окремих галузей права (сімейного, цивільного, фінан-

²¹ Kravchuk O.O. Upravlinnia derzhavnoi vlasnosti: administratyvno-pravovi zasady, monografia [State property management: administrative legal basis, monograph]. K.: NTUU «KPI», 2013, P.223-224.

²² Wierzbicka A. Ponimanie kul'tur cherez posredstvo kluchevykh slov [The understanding of cultures through keywords], Per. s angl. M.: Iazyki slavianskoi kul'tury, 2001, P.37.

²³ Nersesians V.S. Filosofija prava, Uchebnik dlja vuzov [Philosophy of law]. M.: Izd. gruppy NORMA-INFRA M, 1999, P.17.

²⁴ Levitskii V.V. Semasiologia [Semasiology], Vinnitsa: Nova knyha, 2006, P.14, 15.

²⁵ Alefirenko N.F. Spornye problemy semantiki: monografia [Controversial problems of semantics: monograph]. M.: Gnozis, 2005, P.68.

²⁶ Apresian Iu. D. "Obraz cheloveka po dannym iazyka: Popytka sistemnogo opisaniia" [The image of man according to the language: Trying of describe systematic], *Voprosy iazykoznanii*, 1995, №1, P. 53.

²⁷ Von. Humboldt W. "Kharakter iazykov" [The nature of languages], *W. von. Humboldt. Izbrannye trudy po iazykoznaniiu*, Per. s nem. M.: Progress, 1984, P. 165-166.

²⁸ Chernigovskaia T. Iazyki i soznanie: chto delaet nas lud'mi? [Language and mind: What makes us human?], URL: <http://www.polit.ru/article/2008/12/24/langmind/>

сового, адміністративного тощо).

Novostavska O. Pragmatic Aspect of Professional Language of Jurisprudence. In this article studied the importance of pragmatic aspect in the understanding of the professional language of law as a part the modern Ukrainian language. One of the main problems of linguistic is the pragmatics in language.

Pragmatic meaning is dependent on the context of the utterance and has rules of use. Semantic meaning refers to the aspect of meaning, which describes events in the world that are independent of the circumstance they are uttered in. Linguistic pragmatics focuses its attention on a particular speaker, speech activity of which is implemented in a pragmatic communicative space. A pragmatic approach explores the features of formation of conceptual apparatus of appropriate professional scientific field.

In a pragmatic sense of professional language of jurisprudence important separate aspect of the study of French linguistics is explain the mechanisms ritualization of language. Ritual elements of speech regulate communication, symbolizing the social relations. French pragmatic thinks that we should closely investigate the pragmatics of language with its semiotic aspect. The significance of semiotic understanding, cognitive-linguistic and ritual and cultural approaches in the disclosure of the logical-semantic perspective of the current Ukrainian law system of terms is highlighted.

In general system of the language the professional language has special terms. The introduction of new terms is living-language process. This requires proper concordance of the semantics of new law terms. It is necessary to improve system of terms and ensure avoid unnecessary emotional disagreements in the lexical meaning of the relevant concepts enshrined in the legislative texts.

The examples of new lexemes in the legislative acts and encyclopedic literature, the operation of which requires a professional analysis of lawyers and linguists are presented.

Key words: linguistic pragmatics, professional language of jurisprudence, law, term, lexicon.

Новоставська Оксана – кандидат філологічних наук, доцент, доцент Львівського інституту економіки і туризму. Коло наукових інтересів: лексикологія, професійна мова, когнітивна лінгвістика, лінгвістика тексту.

Novostavska Oksana – PhD, Associate Professor of Lviv Institute of Economics and Tourism. Research interests: lexicology, professional language, cognitive linguistics, text linguistics.

Received: 12-01-2017

Advance Access Published: April, 2017

© O. Novostavska, 2017